

Ime:	
Razred / Godina:	

Standardizirani prema kompetencijama orijentirani pismeni
ispit zrelosti / ispit zrelosti te diplomski ispit

8. svibnja 2023.

Hrvatski

--

Upute za obradu teksta

Vrlo štovani kandidat! Vrlo štovana kandidatkinja!

U okviru ove klauzure pred Vama su ukupno tri tematska paketa s po dvije zadaće. Odaberite jedan od tri tematska paketa i obradite obje zadaće uz odabranu temu.

tematski paketi	zadaće
1. Književnost – umjetnost – kultura	Goran Tribuson: <i>Vilinska priča</i> interpretacija teksta (405 do 495 riječi) 1 privitak (ulomak iz romana)
	Tamara Obrovac pismo čitatelja (315 do 385 riječi) 1 privitak (intervju)
2. Utjecaji	Dvojezičnost analiza teksta (360 do 440 riječi) 1 privitak (članak)
	Roditeljstvo govor (360 do 440 riječi) 1 privitak (članak)
3. Pravila igre	Nova pravila rasprava (405 do 495 riječi) 1 privitak (članak)
	Važnost igre sažetak (315 do 385 riječi) 2 privitka (članak, informativni tekst)

Za obradu Vam stoji na raspolaganju 300 minuta radnog vremena.

Zadaće se mogu obraditi neovisno jedna od druge.

Koristite plavu ili crnu kemijsku olovku ili pero koje nije moguće izbrisati!

Koristite isključivo papir koji ste dobili od nas! Sve što piše na listićima, a nije precrtano ubraja se u ocjenjivanje. Precrtajte sve bilješke na papiru!

Napišite na svaki list papira svoje ime i broj stranice u tekućim brojevima! Navedite broj odabranog tematskog paketa i naslov dotične zadaće!

Ukoliko radite kompjuutorom, uredite prije početka priglavljeni redak u kome piše vaše ime i broj stranice.

Kao pomoćno sredstvo dozvoljeni su tiskani, a ako radite kompjuutorom i elektronski rječnici. Korištenje (tiskanih ili online dostupnih) enciklopedija ili elektronskih informacijskih izvora nije dozvoljeno.

Uz bilježnicu morate predati i sve dodatne listove papira koje ste koristili.

Vaš se rad ocjenjuje prema sljedećim kriterijima:

- sadržaj
- struktura teksta
- stil i izražaj
- normativna jezična ispravnost

Puno uspjeha!

Tema 1: Književnost – umjetnost – kultura

Zadatak 1

Goran Tribuson: *Vilinska priča*

Napišite interpretaciju teksta!

Pročitajte početak romana *Vilinska priča* (2021.) autora Gorana Tribusona (privitak 1).

Napišite **interpretaciju teksta** uzimajući u obzir sljedeće smjernice:

- Svojim riječima sažmite sadržaj teksta!
- Analizirajte jezik i strukturu odlomka!
- Protumačite lik Maximiliana Leopolda u ovome odlomku!

Napišite 405 do 495 riječi! Jasno označite odlomke!

Zadatak 1 / Privitak 1

Goran Tribuson: *Vilinska priča* (2021.)

1.

SAMO TJEDAN nakon što sam poslije majčine cjelodnevne porođajne patnje došao na svijet nevoljko, ali u razmjerno urednom stanju, u bolnici Kongregacije sestara sv. Elizabete u Leipziškoj ulici, otišao je moj otac Hermann Linder na neko, meni nepoznato gradsko nadleštvo, gdje je podignuo crnom tintom veoma uredno ispisan rodni list, na kojem su bili moje ime i prezime: Maximillian Leopold Hermann Linder. Ime se doimalo epskim i pretjerano dugačkim, jer su me cijeloga života gotovo svi nazivali troslovnim minimumom koji glasi: Max. Onoga dana kad su me upisali u prilično cijenjenu pučku školu u ulici Neue Wilhelmstrasse, u blizini velebnih Brandenburških vrata, kao i na dan kad sam postao kratkotrajnim studentom prava, na još cjenjenijem Sveučilištu Unter den Linden, ili kad sam na stavnji na carskom vojnom odsjeku primljen u Deutsches Heer, kako se službeno zvala njemačka armija, kao i onda kad sam pukom srećom dobio posao u državnoj policiji, uvijek je taj isti papir bio u mojim rukama, godinama se trošeći i habajući pod prstima raznih birokratskih štakora, koji su moje ime morali zvesti u brojne knjige, kartoteke i pravne dokumente.

Dakle, u tom sam času, da budem precizniji, šestoga kolovoza 1890. godine postao najmlađim članom velike, razmjerno ugledne i prosječno imućne porodice Kleist-Linder, s kojom sam spočetka živio u veoma pristojnoj gradskoj sredini Behrove ulice, koja je u gotovo cijeloj svojoj duljini bila usporedna s čuvenom alejom Unter den Linden.

Kad su mi bile dvije ili tri godine, dakle u vremenu kad sam već mogao u određenoj mjeri prepoznavati i pratiti riječi, otac mi je često volio pričati o našem rodu i ukazivati mi na njegovu slavu, ugled i izvrsnost. Radio je to činovnički ozbiljno, bez ikakva tepanja kakvim se inače obraćamo djeci te dobi. Koliko se mogu prisjetiti tih mutnih i maglovitih dana, svijet značenja očevih priča nisam mogao razumjeti čak i kad mi je poprilična količina riječi bila poznata. Usto, i u onome što bih razumio, nisam uspijevao razabrati gdje bi se mogla nalaziti sva ta naša dugovječna povijesna slava.

U cijeloj plejadi tih tobože dičnih muževa, jer žene se kao u kakvom *freikorps* romanu nisu ni spominjale, čini se da je prednjačio moj djed po majci, Otto Dietrich Kleist, koji se navodno istaknuo u bitci kod Sedana, u veličanstvenoj pobjedi pruske vojske nad Francuzima, čija je armija s više od sto trideset tisuća ljudi natjerana na sramotan poraz, nakon kojeg je, po meni nepoznatoj političkoj logici, francuski kralj bio prisiljen abdicirati. Valjda jednako sramotno! Obiteljske legende kazuju da je djed Otto bio prisutan u versailleskoj Dvorani ogledala, gdje je potpisano jedno od tolikih francusko-pruskih primirja, kojim je, ovaj put ustanovljena i proglašena ujedinjena njemačka država.

– I tako smo dobili svoju domovinu, ili barem dobar dio nje! – znao je oduševljeno kazati moj tata Hermann, dok bi mu moja uvijek zajedljiva i uzrujana majka odvrtila:

– Da! Domovinu u kojoj se dobar dio njezinih stanovnika uopće ne može sporazumjeti.

– Kako se ne bi mogao sporazumjeti!? – zinuo bi začuđeni otac.

– Tako! Lijepo! – odvrtila bi majka. – Razumiju li se po tebi Šlezani i bavarski Frankonci?

Uz tog djeda iz okupiranog Versaillesa, bio je i stanoviti, možda još stariji očevo pobočni predak Friedrich Linder, inače časnik, najvjerojatnije viši, koji je sudjelovao u meni besmislenom ratu s Danskom, negdje oko 1860., kada su Austrija i Pruska uspjele podijeliti Schleswig-Holstein. Ne znam da li popola ili u kojem drugom, nepravilnom razmjeru. Obitelj je s ponosom, skoro

kao neku relikviju, premda protestanti ne vjeruju u autentičnost relikvija, čuvala Friedrichovu sablju, natučenu i svu izgrebenu od silnih borbi, valjda s tim pitomim Dancima. Trajalo je to negdje do 1900. godine, kada je trošna i neugledna sablja ukradena, premda nikom nije bilo jasno na koji bi način mogla poslužiti drskome lopovu. No, nakon te nesretne godine, kojom se zakoračilo u novo stoljeće, kako sablje više nije bilo, obitelj je stala pamtiti i štovati uspomenu na nju. 45

Ernest Hampel, još jedan od majčinih predaka, istaknuo se time što je negdje oko 1850. preveo Shakespeareova *Cymbelinea* s izvornika na frankonski njemački, dakle na narječje kojim se govorilo u sjevernobavarskoj pokrajini Frankoniji. Malo kome je bilo jasno zašto se gnjavio prijevodom Shakespeareove stihovane drame na pomalo meketav frankonski govor, kao što se doimalo i prilično nejasnim čemu li se odlučio baš za *Cymbelinea*. Bilo je u njegovo vrijeme i sasvim zločestih, ali filološki utemeljenih nagađanja, da je izvornik skratio bar za polovinu, kao i onih koji su tvrdili kako dramu i nije prevodio s engleskog jezika, nego s njemačkog standarda, točnije – posluživši se prijevodom Dorothee Tieck iz 1833. godine. On sam, dakle taj gospodin Hampel, mamin, kako mi se čini stric, branio se kako je taj prevodilački podvig izveo na zamolbu jednog malog teatra iz Würzburga. Još sam kao dijete mislio kako je sasvim u redu da se za tamo neki majušni provincijski teatar ne prevodi baš cijeli, integralni Shakespeareov tekst, nego da se probere ono što je najvažnije u njemu. 50 55

I konačno, moram kazati, na kraju tog velebnog niza od dvadesetak znamenitih muževa, koji su obilježili posljednje stoljeće pruske, pa potom i početak njemačke države, otac je ubrajaio i sebe sama. Bio je pravnik s doktorskom titulom, nositelj brojnih priznanja, doduše birokratsko obljetničkih te visoki službenik, čini mi se, pravni savjetnik stanovitog inspektorata za školstvo, ili za neke slične obrazovne ustanove. Znači da je smjerno i marljivo obnašao dužnost koja podrazumijeva bar tri do četiri sastanka tjedno, te je na taj način bio birokratski fah idiot ili je, što mi se čini podjednako vjerojatnim, jedan od tih četiriju sastanaka koristio za provod s ljubavnicom. Mama je naprosto bila tako neugodna osoba da uz nju čovjek i nije mogao biti bez ljubavnice. Doduše, i za očevu narav i ponašanje vrijedio je sličan poučak. 60 65

Izvor: Tribuson, Goran (2021.): *Vilinska priča*. Zagreb: Egmont, str. 7–9.

Objašnjenje riječi:

abdicirati: odreći se nečega

habati: trošiti, poderati

majušan: vrlo mali, neupadljiv

nadleštvo: posao, odgovornost

plejada: grupa ljudi povezanih zajedničkim pogledima i djelovanjem u čemu lijepom, uzvišenom

veleban: koji je iznimne ljepote

DODATNE INFORMACIJE:

Goran Tribuson (Bjelovar, 1948.): hrvatski književnik i filmski scenarist

Tema 1: Književnost – umjetnost – kultura

Zadatak 2

Tamara Obrovac

Napišite pismo čitatelja!

Situacija: Pročitali ste članak o Tamari Obrovac i osjetili potrebu napisati pismo čitatelja autorici teksta u kojemu ćete izraziti svoje mišljenje o slobodi i značenju etno-glazbe.

Pročitajte intervju „*Glazbu kakvu ja izvodim moraš ,popiti s majčinim mlijekom’*. Za nju, kao i za bilo koju umjetnost, potrebna je izolacija...” s Tamarom Obrovac s internetske stranice *jutarnji.hr* od 4. lipnja 2018. (privitak 1).

Napišite **pismo čitatelja** uzimajući u obzir sljedeće smjernice:

- Sažmite glazbenu karijeru Tamare Obrovac i njezin odnos prema jazz glazbi!
- Istražite ulogu dijalekta u etno-glazbi pjevačice!
- Zauzmite kritičan stav prema izjavi da situacija žena u Hrvatskoj nije najbolja!

Napišite 315 do 385 riječi! Jasno označite odlomke!

Zadatak 2 / Privitak 1

INTERVJU

Tamara Obrovac: „Glazbu kakvu ja izvodim moraš ‚popiti s majčinim mlijekom‘. Za nju, kao i za bilo koju umjetnost, potrebna je izolacija...”

Intervju: Mirjana Dugandžija

Tamara Obrovac, etno-jazz glazbenica i kantautorica, na intervju dolazi, kaže, „iz vrta”. No dobro, u vrtu joj je prošao prethodni dan, a sada je napravila frizuru od guste smeđe kose, našminkala se, uredila nokte – ipak je ona umjetnica čija je karijera davno prerasla granice Hrvatske. [...]

Jutarnji list: *Sjećam Vas se uvijek okružene mnoštvom ljudi. Kako ste se odlučili na korak u samoću?*

Tamara Obrovac: Prije 15 godina prodala sam stan u Puli, kupila zemlju od općine, dok su cijene bile razumne... Baka Ulika s kojom sam živjela u Puli mi je umrla, prestao je jedan dio života. I da nije ponekad mnogo organizacijskog posla, koji sama vodim, bilo bi fantastično. Za moju glazbu, kao i za bilo koju umjetnost, potrebna je izolacija. Ne, ne vježbam puno fizički, mnogo više vježbam stanje duha... Stanje kada si kao osoba nebitan, a bitno je da postaneš protočan kanal za glazbu, za to su jako važni glazbenici tj. band, ja imam sreću da su moji sjajni...

Kao da samu sebe gledate malo sa strane?

To je neka vrsta transa za koji je bitna odsutnost straha i zanatska sigurnost... To je došlo s vremenom; kada sam bila mlađa, bilo mi je teže to postići, ali uvijek sam uspjela upasti u to stanje, „u glazbu”, valjda je to prirodna posljedica talenta. Sa zrelošću i iskustvom dolazi i sigurnost prihvaćanja. Tko kaže da mu prihvaćanje nije važno, vjerojatno ne govori istinu... Ipak smo socijalna bića. Nije mi baš jako bitno što tko o meni inače govori, ali mi je iznimno bitno kako me prihvaćaju na sceni. To je pitanje istine u glazbi. [...]

Što Vam je najvažnije u Vašoj glazbi?

Originalnost. Od početka. Uvijek sam bježala od nečega što bih prepoznavala, pogotovo u skladanju. Tražila sam svoju „istinu”, i ostajem pri toj riječi, premda su velike riječi profanirane. Učila sam kroz jazz standarde, koji su osnovni vokabular jazza, a onda i kroz svoje skladanje. Otkrila sam i važnost jezika, tj. dijalekta – shvatila sam da nisam Amerikanka nego Istri-

janka. Verbalna komponenta dijalekta nosi emotivnu težinu i istinu, a dijalekt ima i svoju govornu melodioznost koja vas odvodi i u glazbenu.

To živi u Vama, ili morate istraživati?

Da, živi, premda u Istri postoje dijalektalni govori potpuno različiti od mojega. Osnovna podjela je na slavenske i romanske dijalekte, od kojih oba imaju svoje podvarijante. Samo na sedam kilometara od Svetvinčenta postoji žminjski, pa pićanština, pa labinština, gdje govore „co”, ili „ca”, ne „ča”, pa ročki ili buzetski, koji imaju kaj, ili preglase. Od romanskih dijalekata uglazbila sam istroromanski vodnjanski dijalekt, zatim istroromunjski, ali dosta sam oprezna prilikom pjevanja na dijalektima koji nisu moji, kao i prilikom izvedbe tradicionalne glazbe; vrlo je teško pravilno otpjevati tradicionalnu pjesmu, osim ako nisi rastao s time. To je netemperirana glazba, koju, kako dobro kaže narod, „moraš popiti s majčinim mlijekom”.

Netemperirana glazba?

Znači da razmaci između tonova u glazbenoj skali nisu isti, da postoji nekoliko mjesta u skali koja su nemjerljiva današnjim metrom tonova i polutonova... To je taj „klizni zvuk” koji čovjek odrastanjem ima u sebi.

Počeli ste s glazbom rano. Baka Ulika Vas je odvela u muzičku školu.

Baka Ulika bila je borac za mnoga moja prava. U Puli sam završila osnovnu i srednju glazbenu, a već na prvoj godini faksa u Zagrebu otkrila sam jazz. Odmah nakon dolaska u Zagreb oformila sam svoj band, za koji sam napisala nekih desetak kompozicija na posuđenoj gitari, za neke je tekstove napisala slavna novinarka Jasna Babić. „Cesta bijela”, „Turistička”... Bile smo cimerice, u Voltinom. Krasan studentski život, prva samostalnost, premda ja ni kod kuće nisam imala neke posebne restrikcije. Volim Zagreb, provela sam u njemu šest bitnih godina, imala prve svirke, upoznala tada mlade dečke koji su svirali jazz – Mladen Baraković, Saša Nestorović, Mario Igrec, Davor Križić, Kruno Levačić, koji je odonda ostao moj vjerni bubnjar... Shvatile sam da je jazz ono što hoću, zbog slobode koju pruža, ali kako volim rušiti kanone, nisam dugo ostala ni u samom jazzu u klasičnom smislu.

[...]

Kako biste htjeli da se Vaša karijera dalje razvija?

E, pa, kako sam „malih potreba”, željela bih samo da imam više vremena i mira, da se mogu više posvetiti glazbi i skladanju. Još uvijek puno organizacije i administracije radim sama; znači ono što bi mi trebalo jest ono što vani zovu „artist management”. Bog (ma tko ili što on bio) dao nam je malo vremena, pa kad je nekome već dao toliko talenta koliko je meni izgleda dao, bilo bi dobro da ga trošim na ono za što sam najtalentiranija.

Ne nedostaje Vam društveni život?

Joj, ne!

Meni se ponekad čini, ako bi me dvoje-troje meni bitnih ljudi posjećivalo, ja bih mogla sasvim prestati izlaziti iz stana.

Meni bi nokti narasli, brada, brkovi... Bila bih kao pustinjač. Neku večer slušam susjeda kako nešto psuje dok vodi kravu, i kažem svom starom – e, da mi je netko rekao kako će mi jednog dana najljepša glazba biti susjed koji psuje na kravu...

[...]

Tata je slikar, razumio je Vašu glad za slobodom?

Puno mi je pomogao, ohrabrio me. Jednom sam mu rekla – onda si me dobro odgajao, kad si bio tako siguran u mene. A on „ma nisam te uopće odgajao, samo sam pazio da te drugi ne odgajaju”.

[...]

Mi, rođeni 60-ih, bili smo neka prva punk generacija, iako nam mnogima i nije bio posebno važan.

Je, točno. Meni je punk imao pre više socijalne, a premalo glazbene komponente. Iako mi žanr nije nikad bio odlučujuć, iako sam završila srednju glazbenu za flautu, klasika me nije privukla, mislim, zbog nedostatka otvorenosti. Tek sada joj se polako vraćam. Nedavno sam uhvatila na TV-u koncert Berlinske filharmonije. Senzacionalno. Navečer upalim TV da mi pogasi tu glazbu u glavi. Teško mi se isključiti iz moje glazbe... Često nisam ni svjesna da stalno vrtim nešto u glavi.

[...]

Koju glazbu nikako ne možete slušati?

Lošu, koja nije napravljena istinskom motivacijom, nego kalkulacijom.

Jeste li aktivni oko „ženskih pitanja” u politici – Istanbulske konvencije, ProLife pokreta?

Nisam, a kao građanin tužna sam zbog naše ne baš blistave hrvatske zbilje. Tako nam jako nedostaje zajedništvo. Premлади smo kao država, i nismo, povijesno, navikli biti sami sebi gazde. ■

Izvor: <http://www.jutarnji.hr/kultura/glazba/tamara-obrovac-glazbu-kakvu-ja-izvodim-moras-popiti-s-majcinim-mljekom-za-nju-kao-i-za-bilo-koju-umjetnost-potrebna-je-izolacija-7433985> [05.12.2022.], skraćeno.

Objašnjenje riječi:

profanirati: degradirati, ponižavati

Tema 2: Utjecaji

Zadatak 1

Dvojezičnost

Napišite analizu teksta!

Pročitajte članak *Dvojezičnost i najbolje vrijeme za početak učenja drugog jezika* autorice Larise Makovac s internetskoga portala *Suvremena žena* od 11. rujna 2018. (privitak 1).

Napišite **analizu teksta** uzimajući u obzir sljedeće smjernice:

- Sažmite o čemu se u tekstu radi!
- Analizirajte jezik i strukturu teksta!
- Prosudite za koga i s kojom namjerom je napisan ovaj tekst!

Napišite 360 do 440 riječi! Jasno označite odlomke!

Zadatak 1 / Privitak 1

Dvojezičnost i najbolje vrijeme za početak učenja drugog jezika

Živimo na planetu na kojem se govori nekoliko tisuća različitih jezika! Činjenica da je šest jezika zastupljeno među više od 100 milijuna govornika ne umanjuje bogatstvo jezičnog šarenila.

Larisa Makovac

Važnost razumljivog komuniciranja neosporna je oduvijek, posebice u vremenima brzog protoka i razmjene informacija. Razina uspješnosti te komunikacije uvelike ovisi o našoj usvojenosti jezika kojim se izražavamo.

Dvojezičnost

Dvojezičnost bismo mogli definirati kao sposobnost osobe da se bez teškoća izražava koristeći dva zasebna jezika. Primjerice, u Istri prirodno i ravnopravno svoju tradiciju grade i čuvaju hrvatski i talijanski jezik, a djeca su odmalena izložena njihovim utjecajima, nerijetko već unutar vlastite obitelji.

U ozračju dvojezičnosti kakvo je prisutno u Istri i na Kvarneru čest je slučaj da roditelji hrvatskog govornog područja dijete upišu u talijanski vrtić, a roditelji talijanski govornici upišu dijete u hrvatski vrtić – sve u želji da ono ravnopravno ovlada i tim drugim jezikom.

Roditeljske dvojbe

U pozadini takvih izbora nerijetko ipak postoje roditeljske dvojbe

jesu li ispravno postupili te hoće li učenje stranog jezika zasmetati daljnjem razvoju materinskog („prvog”) jezika?

Lingvistika potkrijepljena neuroznanostima rješava ovu dvojbu dajući umirujući odgovor: neće. Dječji mozak je fascinantno prilagodljiv – zovemo to plasticitet mozga – njegov prostor za kognitivnu pohranu nije ograničen i stoga ne postoje prepreke za tečno usvajanje dva ili više jezika.

Za razvoj i uspješno usvajanje jezika presudna je izloženost jeziku i sama potreba. Dijete usvaja jezik tako što mu je od najranije dobi izloženo u najrazličitijim okolnostima, s mnoštvom različitih ljudi. Pritom dijete osjeća kako mu je određen jezik nužan da bi razumjelo svijet oko sebe, ali i izrazilo neku svoju želju ili namjeru – ono želi komunicirati sa svojom okolinom na sve složenije i preciznije načine. Oponašanjem i promatranjem, vlastitim ritmom, dijete uči jezik i naposljetku ga i savladava.

Iste zakonitosti vrijede i u dvojezičnim obiteljima; ako je dijete od rođenja izloženo dvama jezicima u različitim okolnostima, s razli-

čitim ljudima, te ako osjeća kako treba oba jezika da bi komuniciralo s ljudima koji ga okružuju – ono će naučiti oba.

Najbolje vrijeme za početak učenja drugog jezika

Predškolska dob dobro je vrijeme za početak učenja drugog jezika. Znanost osobito pogodnim smatra vrijeme između djetetovih 4 i 8 godina. Tada ono postaje otvorenije za aktivni socijalni kontakt, prodornije i receptivnije, a njegove vještine oponašanja modela najprikladnije su baš za produbljivanje znanja jezika – posebno uživa u baratanju zvučnim i ekspresivnim riječima i izrazima, te se veseli rimama.

Dobrobit izloženosti različitim jezicima

Dvojezični kontekst djetetu pruža i jednu važnu dobrobit: izloženost različitim jezicima je ujedno izloženost različitim oblicima glasova i izgovora. To djecu potiče na ciljano usmjeravanje pažnje i „izostavanje” sluha za prepoznavanje pojedinačnih glasova – a glasovno razlikovanje važna je predčitalačka vještina. A kako djeca i inače vrlo vješto uočavaju različitosti u nači-

nima i stilovima razgovora među ljudima, dvojezičnu situaciju doživjet će tek kao razlikovno svojstvo više u svakodnevnoj komunikaciji.

Uobičajeno je da dvojezična djeca u početku koriste elemente oba jezika, kao i da im se periodički izmjenjuje predominacija jednog jezika nad drugim – ukoliko su kod kuće izloženi dvama jezicima.

Kao i odrasli dvojezični govornici, dvojezična djeca ponekad upotrijebe riječ jednog jezika dok govore drugim (tzv. prebacivanje kodova), što ne znači i njihovo brkanje. U razgovoru s jednojezičnim govornicima ta ista dvojezična djeca dobro će paziti da govore samo taj jezik.

Zadatak dvojezične djece je složeniji

Ponekad neki roditelji dvojezične djece u početku zamjećuju nešto sporiji jezični razvoj u odnosu na jednojezične vršnjake (otprilike

3–6 mjeseci), no to nije neobično niti zabrinjavajuće – zadatak dvojezične djece ipak je umnogome složeniji.

Dvojezično dijete usvaja dva posve različita jezična i fonetska sustava – dva potpuno različita rječnika te različite gramatičke i rečenične strukture – do svoje treće ili četvrte godine početak će ih odvajati i koristiti paralelno, u različitim situacijama i s različitim ljudima.

Razlozi za poticanje učenja drugog jezika od najranije dobi

Za djetetovo uspješno usvajanje jezika naposljetku je presudno da ga sluša i ima prilike upotrijebiti u svakodnevnom, posve prirodnim i spontanim situacijama.

Mnoštvo je razloga i za poticanje učenja drugog jezika od najranije dobi. Suvremena istraživanja potvrdila su kako dvojezična djeca pokazuju veću fleksibilnost u razmišljanju – vjerojatno jer je njihov

mozak „utreniran” za brzu promjenu takozvanog jezičnog koda potrebnog da bi ispravno govorili neki jezik.

Dvojezična su djeca uspješnija u uočavanju i odvajanju zvukovne i značenjske razine riječi, imaju višu metajezičnu svijest – bolje razumiju odnose među sastavnicama nekog jezika, a postižu i značajne rezultate na ispitivanjima kreativnosti.

Ipak, najočitija vrijednost i korist znanja jezika jest lakše sporazumijevanje i naše dublje razumijevanje svijeta i različitosti. Izreka kaže kako je svaki jezik kojim govorimo bogatstvo više, ono koje nam nitko ni pod kojim uvjetima ne može otuđiti – osim možda vrlo poznih godina i biologije – i tu istraživanja već sad daju puno ohrabrujućih rezultata.

No to je neka posve druga tema. ■

Tema 2: Utjecaji

Zadatak 2

Roditeljstvo

Napišite govor!

Situacija: Pripremate se za natjecanje u govoru na slobodnu temu. Budući da će u publici biti i Vaši roditelji kojima govorom želite izraziti zahvalnost za sve što su učinili za Vas, odlučite se za govor koji ima za temu roditelje i djecu. Pronađite odgovarajući naslov za svoj govor.

Pročitajte članak *Je li danas teže biti roditelj i zašto?* autorice Dragane Aleksić s internetskoga portala *roditelji.hr* od 19. prosinca 2016. (privitak 1).

Napišite **govor** uzimajući u obzir sljedeće smjernice:

- Navedite probleme s kojima se suočavaju današnji roditelji!
- Objasnite što znači biti učinkovit roditelj!
- Apelirajte na roditelje na koji način bi trebali odgajati svoju djecu!

Napišite 360 do 440 riječi! Jasno označite odlomke!

Zadatak 2 / Privitak 1

Je li danas teže biti roditelj i zašto?

Dragana Aleksić

Roditeljstvo je proces i samim tim nije ni statično niti ograničeno vremenom u kojem će se stvoriti željeni rezultati. Aktivnosti i odgovornosti roditelja, ali i sami roditelji, mijenjaju se i razvijaju zajedno s njihovom djecom, a ovaj proces promjena i prilagođavanja traje cijelog života. Međutim, iako su nam mnoge spoznaje dostupnije nego prije samo par desetljeća ranije, dojam je da je danas sve teže biti roditelj. Zašto?

Ako prihvatimo činjenicu da dijete uči tako što nas promatra i oponaša, onda mu trebamo biti model, uzor. Roditelji nerijetko očekuju da ih djeca bespogovorno slušaju, da ih poštuju, ali ne razumiju da baš oni sami moraju to djetetu pokazati svojim primjerom. Upravo ovdje roditelji često negoduju ili imaju dvojbe, jer misle da treba i mora obrnuto, i da će izgubiti autoritet i kontrolu ako promijene pristup prema djetetu. Svi mi, a posebno djeca, mnogo više naučimo kada smo u stanju pozitivnih emocija, nego kada nam se nameće strogoća i neki krut odnos. Korisno je da se roditelji zapitaju žele li strogoćom održavati svoj autoritet ili razvijati odnos povjerenja. Jer, treniranje strogoće je kratkoročno rješenje, a izaziva negativna stanja – osjećaj neraspoloženja, nerazumijevanja, neprihvatanja.

Pritisak koji stvara okruženje (često su to bake, djedovi, rođaci, prijatelji, pa čak i odgojitelji, ali i susjedi, slučajni prolaznici...), nekad je toliko velik da se roditelji osjećaju bespomoćno i izgubljeno čak i u nekim svakodnevnim situacijama. Strah od gubitka kontrole i autoriteta nad djetetom, navodi ih da postupaju onako kako misle da je društveno prihvatljivo i očekivano, a ne kako u dubini duše osjećaju da bi trebalo ili kako je korisnije za dijete i njihov odnos.

Drugi važan čimbenik koji roditelja udaljava od njegove suštine (i čini ovu ulogu težom), je pretrpanost informacijama koje stižu do nas kroz razne kanale i u raznim oblicima. Nove tehnologije su svakako pridonijele bržoj i većoj razmjeni informacija, sve je udaljeno ili bolje reći dostupno na klik ili dodir (touch), ali ovaj napredak je generacije mladih roditelja uskratio za vještinu koja je u roditeljstvu od ogromnog značaja, a to je – STRPLJENJE! Tako da je obilje informacija za neke roditelje više „medvjeda usluga” nego korist.

Jer, u tom moru ideja, prijedloga, tuđih iskustava (sa svih krajeva svijeta), mnogo toga zvuči primamljivo. Čini se da bi baš „ovo ili ono” lako i brzo riješilo „problem”, i taman kad roditelji pomisle da su našli dobar model, evo već stižu novi prijedlozi i tako u nedogled. Jasno je da kada nema dosljednosti nema ni rezultata, jer djeci su potrebne smjernice i granice. Bez strpljenja da se „izgura” do kraja bilo koji odgojni model, i roditelje i djecu stavlja u nezavidnu situaciju. Kada se stalno nešto isprobava, testira, mijenja... djeca nemaju jasno uspostavljena pravila, a roditelji sigurnost u sebe jer rezultati stalno izostaju.

Razumijevanje razvojnih faza, prepoznavanje i prihvaćanje razlika između roditelja i djeteta, kao i djece međusobno, poznavanje elemenata koji utječu na razvoj emocionalne inteligencije, konstruktivna komunikacija – osnova su za pozitivno roditeljstvo i stvaranje odnosa povjerenja.

Biti učinkovit roditelj znači da možete pomoći djetetu da se razvija s punim potencijalom, da se osjeća voljeno, prihvaćeno, cijenjeno, kao dio obitelji... Da bi roditelji ovo mogli provesti u djelo, važno je da prvo stvore osjećaj sigurnosti i vjere u sebe i svoje sposobnosti, da uspostave pravila kojih će se pridržavati u odgoju i da budu usmjereni ka djetetu, sebi i ka razvoju njihovog odnosa. Znači, moraju odoljeti pritisku okruženja.

Kako?

S rođenjem djeteta rodili ste se i vi kao roditelj i upravo tada ste dobili fantastične moći – roditeljski instinkt i bezuvjetnu ljubav. I jedno i drugo vas usmjerava kako da djetetu pružite najbolje. Kada pratite vaš osjećaj, kada slušate svoj unutrašnji glas, vi nepogrešivo znate što trebate raditi. Ne dozvolite da vas vanjska buka nadglasa.

Iako roditeljstvo nema rok trajanja, vrijeme za postavljanje temelja je vrlo ograničeno, tek nekoliko prvih godina života. Prostor za promjenu možda još narednih 7–8, a onda X godina živimo u odnosu koji smo kreirali. Sve što želimo promijeniti kod djeteta, prvo trebamo promijeniti kod sebe. Rad na sebi, preispitivanje vlastitih uvjerenja kao i doživljaja roditeljstva kao uloge, uočavanje i promjena šablonskih i nekorisnih ponašanja... su važni elementi za pozitivnu promjenu i krajnji cilj – odnos povjerenja, razumijevanja i poštovanja s djetetom.

Zato, kad god vam se učini da je danas teško biti roditelj, preispitajte sebe i slušajte što vam osjećaj ili unutrašnji glas govore. Osjećaj da je nešto teško je u stvari prvi „znak” da to nešto nije u skladu s vama i vašim doživljajem roditeljske uloge. Probajte tada postupiti drugačije nego što biste inače i vidite kakav rezultat imate. Možda se ugodno iznenadite!

Izvor: <http://www.roditelji.hr/obitelj/je-li-danas-teze-biti-roditelj-zasto> [05.12.2022.].

Tema 3: Pravila igre

Zadatak 1

Nova pravila

Napišite raspravu!

Pročitajte članak *Igra po novim pravilima! Kako je moguće da netko može i pomisliti da žene u sportu trebaju slijediti pradávná pravila?* autorice Nade Mirković iz online izdanja *gloria.hr* od 20. kolovoza 2021. (privitak 1).

Napišite **raspravu** uzimajući u obzir sljedeće smjernice:

- Sažite svojim riječima glavne informacije iz teksta!
- Na temelju teksta diskutirajte koliko je žensko odijevanje važno u sportu!
- Iznesite svoje mišljenje o važnosti mode u našem društvu!

Napišite 405 do 495 riječi! Jasno označite odlomke!

Zadatak 1 / Privitak 1

Igra po novim pravilima! Kako je moguće da netko može i pomisliti da žene u sportu trebaju slijediti pradávná pravila?

Nada Mirković

Na nedavnim sportskim natjecanjima navijalo se i za promjenu paradigme u ženskom odijevanju – pa su njemačke gimnastičarke odabrale dugački kombinezon, dok su norveške rukometašice odbile nastupiti u bikini gaćicama – a pokretu modne ravnopravnosti priključila se i aviokompanija koja uvodi hlače i tenisice za svoje stjuardese.

Hrvatska je posve neočekivano modno pobijedila Italiju na Olimpijskim igrama u Tokiju! Velikan *Armani* dobio je slabe ocjene za odjeću talijanskih olimpijaca „s velikom trobojnom glavom pac-mana na trbuhu”, a jarko crvene „uniforme s kockicama” naših sportaša dobro su ocijenjene. Doduše, dizajnirala ih je i izradila poljska kompanija, no igre oko olimpijske mode ove se godine ionako nisu bavile dizajnom, već porukom: tko bi smio odlučivati što će šampionke odijevati za sportsku arenu ili, još jasnije, trebaju li sportski odbori u kojima uglavnom sjede muškarci propisivati što je prikladno da žene pokažu ili sakriju svojom odjećom.

Dok su britansku paraolimpijku Oliviju Breen u prednatjecanjima oštro upozorili da dok skače u dalj ili trči ne smije nositi pripijene bikini gaćice, gotovo istovremeno, na Europskom prvenstvu u rukometu na pijesku, norveška ženska reprezentacija dobila je novčanu kaznu jer je bikini gaćice zamijenila pripijenim boksericama. Muški olimpijci u istom sportu nose bokserice i majice, a od žena se očekuje da pokažu mišiće na torzu i stražnjici i nose sportske grudnjake i izrezane gaćice.

Pjevačica Pink odmah je objavila na Twitteru da je spremna platiti njihovu kaznu, ponosna na norvešku ekipu koja je ustala protiv seksističkih pravila o „uniformama” te da bi, umjesto njih, Europska rukometna federacija trebala biti kažnjena zbog seksizma.

U trenutku kad je dizačica utega Laurel Hubbard, Novozelanđanka rođena kao muškarac, dobila mogućnost da se natječe u ženskom sportu, posve je neshvatljivo da netko pomišlja da žene nisu osvojile pravo na izbor – odjeće. Žene danas ne bi trebale odijevati ono što veseli muški pogled ili odbaciti ono što ga vrijeđa. Osim toga, zar nije suština u tome da u fokusu bude igra, a ne žensko tijelo? [...]

Kako je onda moguće da u vrijeme društveno osviještene, „woke” kulture, nakon velikih pobjeda *#metoo* pokreta, netko može i pomisliti da žene u sportu trebaju slijediti neka pradávná pravila o tome što se nosi, a što ne. Ovi prijepori nisu od jučer. Na Olimpijskim igrama u Londonu 2012. sportski funkcionari tražili su da boksačice nastupaju u suknjicama, a ne boksericama, što je kao i u slučaju rukometa na pijesku doista pokušaj da se žene natjera da izgledaju „ženstvenije”, gotovo kao što se pradávnó očekivalo da žene nose korzete koji stanjuju struk, podižu grudi i naglašavaju stražnjicu.

Začudo, borba je donedavno išla u posve drugom smjeru – zatamiti žensko tijelo, sakriti ga što je više moguće. Suzanne Lenglen je 1919. šokirala Wimbledon kad je odjenula suknu do pola lista bez podsuknje, a Gertrude Moran krajem četrdesetih napali su što je unijela „vulgarnost i grešnost u ženski tenis” – kratkom haljinom. Na *French Open* 2018. modno osviještena Serena Williams izazvala je skandal jer je nastupila u pripijenom kombinezonu koji pokriva čitavo tijelo, a istovremeno otkriva sve obline.

Kako se moglo dogoditi da je moda opet u takvoj regresiji? Je li „woke” kultura nenamjerno vratila cenzorima moć pa opet razmišljamo u terminima što je dopušteno, a što ne?

Moda je po prirodi ikonoklastična i provokativna, a ovo više nisu takva vremena. Sjetimo se skandala iz 2018. s *Diorovom* cruise kolekcijom nadahnutom meksičkim jahačicama na ženskim rodeo natjecanjima. Kreativna direktorica Maria Grazia Chiuri, inače otvorena feministkinja koja takve poruke rado stavlja na *Diorove* majice, bila je optužena za kulturnu aproprijaciju.

Doduše, tad su gotovo sve velike modne kuće morale pisati isprike modnoj „misaonoj policiji” što su se nadahnule egzotičnim kulturama, iako se moda nadahnjuje svjetskom etno tradicijom otkad postoji. Moda je jako vizualno sredstvo komunikacije i zato je oduvijek ideologizirana. U knjizi i seriji „Sluškinjina priča” žene nose uniforme koje sugeriraju pokornost, spušten pogled, funkciju isključivo unutar reproduktivnog ciklusa.

Žene koje postižu iznimne sportske rezultate, koje su ovladale svojim tijelom i umom toliko da su postale šampionke, doista se mogu samo nasmejati u lice onome tko misli da im može zabraniti da nose ono što same odaberu.

Njemačke gimnastičarke nisu se, nažalost, plasirale u finale u svojim dresovima poludugih rukava, s dugačkim tajicama, što je bio njihov odgovor na seksualizaciju dresova za gimnastičarke pa smo opet u finalu Igara gledali one izrezane pastelne kostime s kristalićima i šljokicama kakvi su prije pola stoljeća oduševljavali sportsku komentatoricu Milku Babović. No, poruke njemačkih gimnastičarki i norveških rukometašica prenijeli su svi mediji i žene su konačno jasno pokazale što žele kad je riječ o njihovom tijelu.

Ideja ženstvenosti toliko se mijenjala kroz povijest da je Grace Kelly, po mnogima najljepša i najelegantnija žena u povijesti, u davnim pedesetim godinama prošlog stoljeća već nosila pripijene hlače tričetvrt dužine. Kako je moguće da je tek nedavno napravljena prva kolekcija odjeće za stjuardese s hlačama i tenisicama, a ne kostimićima i štiklama? Mogu li žene u tenisicama ukrajinske aviokompanije *SkyUp Airlines* biti primjer dotjeranosti i ženstvenosti? Oni kojima se ne sviđaju nove uniforme koje žene same biraju zbog udobnosti i praktičnosti morat će mijenjati svoje stavove, a ne žensku odjeću.

Izvor: <http://www.gloria.hr/gl/moda/novosti/igra-po-novim-pravilima-kako-je-moguće-da-netko-moze-i-pomisli-da-zene-u-sportu-treba-ju-slijediti-pradavna-pravila-15096279> [05.12.2022.], skraćeno.

Objašnjenje riječi:

aproprijacija: stvarno ili pravno pribavljanje stvari u privatno vlasništvo; prisvajanje

„woke” kultura: politički je pojam podrijetlom iz Sjedinjenih Država koji se odnosi na političku samosvijest, svijest o položaju u sustavu i pobunu protiv položaja

Tema 3: Pravila igre

Zadatak 2

Važnost igre

Napišite sažetak!

Situacija: Na nastavi hrvatskoga jezika pročitali ste dva članka o igranju. Dobili ste zadatak napisati sažetak koji će biti dostupan Vašim suučenicima i suučenicama.

Pročitajte članak *Bankarica kreirala „oblak” u kojem igra pripovijedanja s kartama razvija fokus kod djece* autorice Lucije Špiljak koji je objavljen na internetskoj stranici *poslovni.hr* 28. srpnja 2021. (privitak 1) i informativni tekst *Važnost igre u životu* Gorana Poropata s internetske stranice *zdravi-grad-porec.hr* od 3. svibnja 2011. (privitak 2).

Napišite **sažetak** uzimajući u obzir sljedeće smjernice:

- Prepričajte kako je nastala igrice *GIRI!*
- Opišite značaj igranja kao sredstva učenja!
- Istražite koju važnost ima igranje u međuljudskim odnosima!

Napišite 315 do 385 riječi! Jasno označite odlomke!

Zadatak 2 / Privitak 1

Bankarica kreirala „oblak” u kojem igra pripovijedanja s kartama razvija fokus kod djece

Lucija Špiljak

Kroz igru i zabavu, djeca uče kako ispričati svoju priču do kraja, prenijeti ideju i zadržati koncentraciju, kaže autorica igre Sanja. U rujnu kreće Kickstarter kampanja.

„Vjerujem da kad pomislite na bankara, prvo pomislite na nekog ‚strogog i konzervativnog’ i ne očekujete kreativca. Počela sam s igrom iz zabave; djeca su mi na salvetama nosila crteže koji su kasnije ilustrirani u kartice”, govori nam Sanja Ljubičić, voditeljica razvoja proizvoda i strategije u *KentBanci* koja je osmislila dječju igru pripovijedanja s elementima mozgalice kroz kartice i pričanje priča, pod nazivom *GIRI Game*.

Na sanskrtu *GIRI* znači oblak, inače glavni motiv i zaštitni znak igre koji predstavlja bezgranični svijet mašte koji kroz priču stvaraju dva igrača u ulozi Pričalica.

Svijet vide drugačije

„Poslovi koje sam obavljala 17 godina u bankarstvu uče vas izuzetnom fokusu, načinu prezentiranja i umijeću strukturiranog prenošenja ideje. A sve te vještine *GIRI Game* uči djecu na zabavan način; kako ispričati svoju priču, biti fo-

kusiran i koncentriran. Na ideju o igri došla sam prije nekoliko godina kad sam ovu igru u kućnoj varijanti igrala s pokćerkom, posinkom i kćeri. Kada bismo to pisali poslovnim rječnikom – ‚igru je stvorio krajnji kupac – djeca’. Djeca svijet vide drugačije nego mi odrasli i pričaju često svojim jezikom ‚igre’. *GIRI Game* taj njihov duh prenosi u potpunosti”, kaže Ljubičić. Nakon stotinu postojećih priča krenule su stvarati vlastite. Kćeri bi, kaže, napisale ili nacrtale na papir likove i predmete o kojima žele slušati, a Sanja bi započela avanturu mašte.

„Djevojčice se ponekad nisu mogle dogovoriti o kojim likovima žele slušati pa su upadale sa svojim crtežima usred priče. Nisam imala drugog izbora nego da ih uklopim. Upravo je to srž *GIRI Game*: jedan do dva igrača koji pričaju priču zadanim karticama te dva do četiri Zezalice koji ih ometaju ubacujući svoje kartice u njihov tijek priče. Igra djecu uči komunikacijskim vještinama i suradnji, pomaže im u razvijanju koncentracije, fokusa i držanju pažnje”, navodi.

Igru je crtalo više od 45 djece u dobi 3 do 13 godina, kojima je i namijenjena. Svaki njihov crtež „precrtala” je ilustratorica Iva Hrvatin kako bi

zadržala dječji duh, dok je produkt dizajnerica Željka Zrnić osmislila vizualni identitet.

Kako je Ljubičić htjela biti sigurna da je svaki aspekt igre ispravno postavljen i da će doprinijeti zdravom razvoju djece, u igru je uključila niz stručnjaka koji se bave dječjim razvojem – psihologinju Deu Ajduković, književnicu Jelenu Pervan i pedagoginju Katarinu Skupnjak koje su radile na razradi pravila igre.

Usto su Pavle Golubić i Irena Ljubičić napravili i glazbu i pjesmu. Igra je bila na testiranju u OŠ Ivana Gundulića i dječjem vrtiću Trnoružica u Zagrebu nekoliko mjeseci, a na radionicama pričanja priče Jelene Pervan odrađeni su prvi inicijalni testovi. Za rujnu planiraju Kickstarter kampanju na koju su sad fokusirani, a za sve koji će je podržati razvijaju i dodatne proizvode.

Igra će biti 100% hrvatski proizvod

Igra je nastala u Hrvatskoj: od ideje, razvoja, dizajna pa do tiska, a u punoj je produkciji žele završiti do kraja studenog.

„Igru je dosad zaigralo više od 200 djece na raznim stranama svijeta

i u različitim okolnostima; škola, vrtić, kod kuće, a igra se i na terapijskim radionicama za komunikacijske probleme djece Dore Marinić. Htjela sam biti sigurna da će djeca i odrasli dobro reagirati na nju prije Kickstartera. Povratne

reakcije na igru su odlične, vole je mali i veliki; *GIRI* odrasle angažira da s djecom pričaju i smiju se jer dijete u konačnici neće pamtit i igru već osjećaj tijekom igre”, kaže Ljubičić koja za projekt ima i veliku podršku kolega iz banke.

„Igra je idealna i za putovanje pa želimo razviti i taj dio. Ako nam kampanja na Kickstarteru uspije, planova i ideja za nadogradnju *GIRI Game* ne nedostaje, ali korak po korak”, zaključuje Sanja Ljubičić. ■

Izvor: <http://www.poslovni.hr/domace/bankarica-kreirala-oblak-u-kojem-igra-pripovijedanja-s-kartama-razvija-fokus-kod-djece-4298597>
[05.12.2022.]

Objašnjenje riječi:

zezalice: šale, igrice

Zadatak 2 / Privitak 2

Važnost igre u životu

Goran Poropat, diplomirani psiholog – profesor

Svatko od nas je prolazeći stazom života osjetio i osjeća čari igre i igranja. Nećemo se suviše zamarati s definicijama pojma, kojih uvijek ima na pretek, a pogotovo ne onim strogo determinističkim koje pošto poto nastoje što preciznije ograničiti pojam i pri tome mu oduzeti svu čar, a to igri sigurno ne želimo.

Igra je nerazdvojno vezana za kreativnost, stoga je možemo opisati kao kreativni izričaj ljudskog duha, stvaranjem aktivnosti koja sadrži elemente zabave, pouke i natjecanja. Igrom se smatra onaj tip rekreacijske aktivnosti putem koje ljudi kroz zabavu nastoje povećati svoje mentalne i/ili fizičke vještine. Budući da se igramo prije svega zbog užitka koji nam sama igra pruža, određen broj ljudi smatra ju beskorisnom, te je karakterizira kao gubitak vremena. To zasigurno nije istina. Igre povećavaju naše sposobnosti, te pomažu razvijanju i boljem razumijevanju nas samih. Igra bi nam trebala biti zabavna kako bi nas „zadržala“ da se njom bavimo, no mnoge igre imaju (manje ili više naglašenu) edukativnu komponentu. Možda i najvažnije, igra utječe na čovjekovo psihološko stanje, stvarajući u nama osjećaj uzbuđenosti i ponosa na vlastito postignuće. Igra zasigurno nije traćenje slobodnog vremena. Naprotiv, slobodno vrijeme je vrijeme koje bi trebali posvetiti istraživanju svojih sposobnosti putem igre, zabavljati se učeći i vježbajući svoj um i tijelo. [...]

Obiteljske igre

Većina nas zasigurno je u djetinjstvu (a i kasnije) osjetila čar druženja uz omiljenu društvenu igru, bilo to u krugu obitelji, prijatelja ili nekih trećih osoba, s kojima smo se zbližili upravo zahvaljujući toj igri. Igranje stolnih igara, osim što razvija naše sposobnosti (igre riječima vokabular, igre pamćenja memoriju, strateške igre strategiju...), zabavljaju nas, potiču komunikaciju, a u krugu bliskih osoba praćene su osjećajem pripadnosti koji hrani našu dušu.

Nažalost, obitelji i prijatelji sve manje vremena provode igrajući se zajedno, djelomično zbog toga što roditelji ne uviđaju koliko je to od suštinske važnosti za njihovu djecu, a dijelom zbog širokog spektra mogućnosti zabave dostupnih obiteljima (koji se sve više svode na zajedničko gledanje televizije – a često ni to, ili odlaske u shopping centre).

Međutim, sve što djeci treba je da budu sa svojim roditeljima, da zajedno provode vrijeme, drugi ciljevi su na kraju krajeva nebitni pored zadovoljstva koje im pruža zajednički provedeno vrijeme. Ništa ne potiče dječje samopoštovanje više od želje majke i/ili oca da provedu vrijeme sa svojim djetetom, igraju se s njim i slušaju ga.

Stolne igre su izuzetna sredstva za učenje. Zapravo, učenje se ni ne može izuzeti od igre, bile to brojke, oblici, grupiranje, boje, slova, prepoznavanje, koji su samo neki od vidova dobrobiti igara. Potiče se koordinacija ruka-oko (senzomotorna koordinacija) koje pomaže između ostalog i napretku u školi. Roditelji mogu djecu također naučiti kako se ponašati u natjecateljskoj situaciji, modelirati smireno ponašanje, umiriti suviše hvalisanje kad se pobjeđuje i ukazati na neprimjerene i nepotrebne izljeve tuge i ljutnje kad gubimo. Igranje stolnih igara uključuje vježbanje strpljenja, empatije i tolerancije na frustraciju. Igre pomažu djeci naučiti razliku između vještine i sreće i njihovu svezu s pobjeđivanjem i gubljenjem. Pobjede i porazi su sastavni dio života, a igre mogu biti od velike pomoći u spoznavanju te činjenice. Djeca mogu naučiti biti milostivi pobjednici, obzirni prema osjećajima pobijeđenih, a pobijeđeni mogu naučiti podnijeti poraz ponosno i časno. [...]

